

Det bidde en tummetott

En liten filosofisk fundering om forskning ur vardagens perspektiv.

TEXT ÖVERLÄKARE PER-JOHAN HEDIN,
KLINIKEN FÖR REUMATOLOGI, FALUN

Jag fick en förfrågan om att vara med i en läkemedelsstudie.

– *Har ni i Falun patienter som tar Methotrexate men som ändå inte mår tillräckligt bra och som därför skulle vilja prova något annat nytt läkemedel?*

Säkert, sa jag, vi har över 700 patienter här på kliniken som tar Methotrexate. Alla är nog inte så bra så att de inte skulle vilja prova något annat. I Falun har vi dresserat våra datorer så att man inte bara matar in data utan man kan också få ut information. Berätta vilka krav som gäller för att få vara med så söker vi på data från senaste läkarbesök.

– *Det gäller patienter med reumatoid artrit.*

En sökning visar att 549 patienter av de 745 Methotrexatebehandlade har diagnosen reumatoid artrit.

– *Patienterna skall vara högst 75 år.*

128 patienter av de 549 är 76 år eller äldre, återstår nu 421.

– *De ska inte samtidigt ha några andra antireumatiska läkemedel som Salazopyrin, Sandimmun eller så.*

Ytterligare 117 faller bort, 304 återstår.

– *De ska ha en sänka på minst 28 mm eller CRP på minst 20 mg/l.*

Hoppsan, 214 har vare sig sänka på 28 eller CRP på 20 vid senaste kontroll. Nu blir det bara 90 kvar.

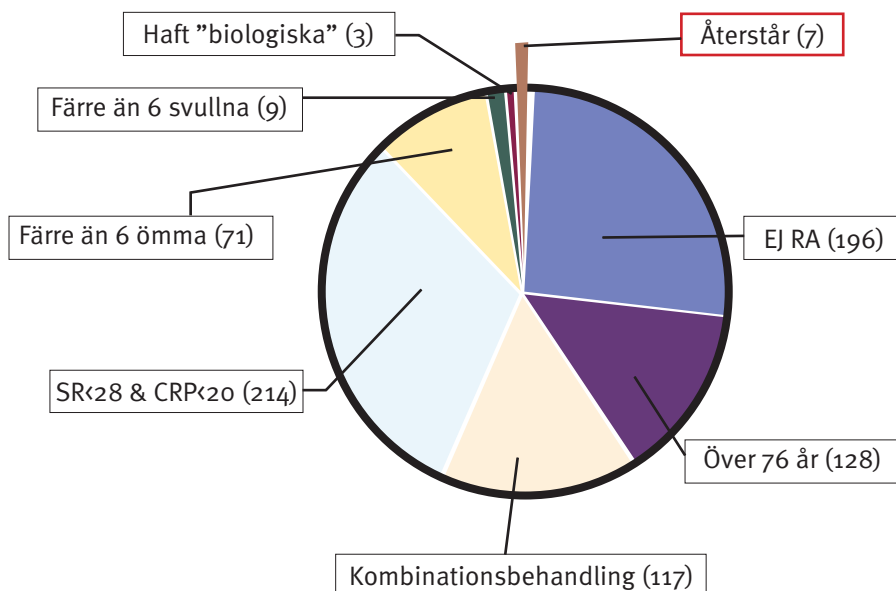
– *De ska ha minst 6 ömma leder av de 28 leder man brukar registrera i provningar.*

71 patienter har 5 eller färre ömma leder. Återstår 19.

– *De ska ha minst 6 svullna leder av de 28 leder man brukar registrera i provningar.*

Kvarstår nu 10 patienter av de 745 som behandlas med Methotrexate. Finns det flera krav?

745 st Methotrexatebehandlade patienter

– *Ja, de ska inte ha prövat biologiska läkemedel tidigare.*

3 stycken har haft sådana mediciner, men fått sluta på grund av biverkningar.

– *De ska ha stått på oförändrad dos Methotrexate i minst 4 veckor.*

Hm, nu får vi gå in i journalerna och titta. Av de 7 återstående har en Salazopyrin också, fast det inte är noterat i registret. De kvarvarande 6 har antingen fått sitt Methotrexate insatt vid senaste läkarbesök eller fått dosen ändrad. Hur de reagerar på behandlingen återstår att se. Vid nästa läkarbesök kanske någon av dem kommer att vara oförändrat dålig och uppfylla kriterierna.

Sammanfattningsvis; av 745 patienter så fanns ingen patient som uppfyllde kraven vid en data- och journalsökning. 6 patienter uppfyllde baskraven, men

inte tidskravet. Någon av dessa 6 patienter kanske så småningom skulle kunna bli aktuell för att delta i en sådan studie.

Reflektioner

■ Även vid tillsynes rimliga och enkla krav kan det vara svårt att finna patienter som passar. Kanske är det bland annat därför "forskning" tar så lång tid och kostar så mycket pengar?

■ Patienter är strängt utvalda. Kan resultaten från dessa mycket speciella patienter också vara giltiga på "vanliga" patienter?

■ Att det, i klinisk vardag, är så svårt att finna patienter som är tillräckligt sjuka kanske betyder att våra behandlingar i dag är rätt bra?